

Total number of printed pages-11

63/1 (SEM-2) DSC/GE2/PSCRC2026/PSCHG2026

2025

POLITICAL SCIENCE

Paper : PSCRC2026/PSCHG2026

(Politics in India)

Full Marks : 80

Pass Marks : 32

Time : Three hours

**The figures in the margin indicate
full marks for the questions.**

1. Choose the correct answer : **(any six)**
1×6=6

শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা : (যিকোনো ছয়টা)

- (a) How many houses are there in the
Indian Parliament?

ভাৰতীয় সংসদৰ সদনৰ সংখ্যা কিমান?

- (i) Three

তিনিখন

D08F0 0081

Contd.

(ii) Four

চাৰিখন

(iii) One

এখন

(iv) Two

দুখন

(b) Which Article of the Indian Constitution deals with the 'Right to Equality'?

ভাৰতীয় সংবিধানৰ কোনটো অনুচ্ছেদ 'সমতাৰ অধিকাৰ'ৰ লগত জড়িত?

(i) Article 19-22

(ii) Article 23-24

(iii) Article 12-25

(iv) Article 14-18

(c) Who is regarded as the Father of Indian Constitution?

ভাৰতীয় সংবিধানৰ পিতৃ বুলি কাক অভিহিত কৰা হয়?

(i) Sardar Vallabhbhai Patel

(ii) Dr. B. R. Ambedkar

(iii) Mahatma Gandhi

(iv) Jawaharlal Nehru

(d) General elections are held in every _____ year.

প্রতি _____ বছৰত সাধাৰণ নিৰ্বাচন অনুষ্ঠিত হয়।

(i) 4

8

(ii) 5

৫

(iii) 3

৩

(iv) 6

৬

(e) How many Schedules are there in Indian Constitution?

ভাৰতীয় সংবিধানত কেইটা অনুসূচী আছে?

(i) 12

(ii) 22

(iii) 25

(iv) 30

(f) Which approach emphasizes on individual rights and freedom in the study of Indian politics?

ভাৰতীয় ৰাজনীতিৰ অধ্যয়নত কোনটো পদ্ধতিয়ে ব্যক্তিগত অধিকাৰ আৰু স্বাধীনতাক গুৰুত্ব দিয়ে?

(i) Liberal
উদাৰনৈতিক

(ii) Marxist
মাক্সীয়

(iii) Gandhian
গান্ধীবাদী

(iv) Socialist
সামাজিক

(g) Who is the head of the Government in India?

ভাৰতবৰ্ষৰ চৰকাৰৰ মুৰব্বী কোন?

(i) President
ৰাষ্ট্ৰপতি

(ii) Prime Minister
প্ৰধানমন্ত্ৰী

(iii) Speaker of the Lok Sabha
লোকসভাৰ অধ্যক্ষ

(iv) Chief Justice of India.
ভাৰতবৰ্ষৰ মুখ্য ন্যায়াধীশ

(h) Which women's organisation in India has been active in promoting women's rights and empowerment?

ভাৰতৰ কোনটো মহিলা সংগঠনে মহিলাৰ অধিকাৰ আৰু সবলীকৰণৰ প্ৰসাৰৰ ক্ষেত্ৰত সক্ৰিয় হৈ আহিছে?

(i) All India Women's Conference (AIWC)

(ii) National Federation of Indian Women (NFIW)

(iii) Mahila Dakshata Samiti (MDS)

(iv) Self-employed Women's Association (SEWA)

(i) Which of the following countries is an example of a planned economy?

তলৰ কোনখন দেশ পৰিকল্পিত অৰ্থনীতিৰ এটা উদাহৰণ?

(i) United States of America
মাৰ্কিন যুক্তৰাষ্ট্ৰ

(ii) China
চীন

(iii) India

ভাৰত

(iv) Brazil

ব্ৰাজিল

(j) Who is the chairperson of NITI Aayog ?

নীতি আয়োগৰ অধ্যক্ষ কোন ?

(i) Prime Minister of India

প্ৰধানমন্ত্ৰী

(ii) Vice-President of India

উপৰাষ্ট্ৰপতি

(iii) Finance Minister of India

বিত্তমন্ত্ৰী

(iv) Minister of Planning

যোজনা মন্ত্ৰী

2. Answer the following questions : **(any five)**

2×5=10

তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া : (যিকোনো পাঁচটা)

(a) Write *any two* principles of Directive Principles of State Policy (DPSP).

ৰাষ্ট্ৰ পৰিচালনাৰ নিৰ্দেশাত্মক নীতিৰ দুটা নীতি লিখা।

(b) What is the main idea of the liberal perspective on individual freedom ?

উদাৰবাদী দৃষ্টিভঙ্গীৰ মতে, ব্যক্তিগত স্বাধীনতাৰ মূল ধাৰণা কি ?

(c) What is non-violence according to Gandhian Philosophy ?

গান্ধীবাদী দৰ্শনৰ মতে অহিংসা কি ?

(d) Write *two* features of Patriarchy.

পিতৃতন্ত্ৰৰ দুটা বৈশিষ্ট্য লিখা।

(e) Write *any two* functions of a political party.

ৰাজনৈতিক দলৰ দুটা কাৰ্য লিখা।

(f) Write the name of *any two* regional political parties in India.

ভাৰতৰ দুটা আঞ্চলিক ৰাজনৈতিক দলৰ নাম লিখা।

(g) Write the composition of the Indian Parliament.

ভাৰতীয় সংসদৰ গঠন লিখা।

3. Write short notes on **any six** of the following : $5 \times 6 = 30$

তলৰ যিকোনো ছয়টাৰ চমু টোকা লিখা :

- (a) What is the significance of party system in India.

ভাৰতত দলীয় ব্যৱস্থাৰ গুৰুত্ব কি?

- (b) Define class. Discuss its nature.

শ্ৰেণীৰ সংজ্ঞা দিয়া। ইয়াৰ প্ৰকৃতিৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

- (c) Distinguish between One-party system and Multi-party system.

একদলীয় ব্যৱস্থা আৰু বহুদলীয় ব্যৱস্থাৰ মাজত পাৰ্থক্য লিখা।

- (d) Write the functions of Lok Sabha.

লোকসভাৰ কাৰ্য সম্পৰ্কে লিখা।

- (e) What is communalism? Discuss the consequences of communalism.

সাম্প্ৰদায়িকতা কি? সাম্প্ৰদায়িকতাৰ পৰিণাম আলোচনা কৰা।

- (f) Justify India as a Secular State.

ধৰ্মনিৰপেক্ষ ৰাষ্ট্ৰ হিচাপে ভাৰতবৰ্ষৰ ন্যায্যতা বিচাৰ কৰা।

- (g) Write a note on Women's Movement in India.

ভাৰতত নাৰীবাদী আন্দোলনৰ ওপৰত এটা টোকা লিখা।

- (h) Write a note on Neo-liberalism in Indian Economy.

ভাৰতীয় অৰ্থনীতিৰ নব্য-উদাৰতাবাদৰ ওপৰত এটা টোকা লিখা।

- (i) Explain some contemporary trends in Indian party system.

ভাৰতীয় ৰাজনৈতিক দলৰ সমসাময়িক ধাৰণা ব্যাখ্যা কৰা।

- (j) Write the salient features of the Constitution of India.

ভাৰতীয় সংবিধানৰ মৌলিক বৈশিষ্ট্যসমূহ লিখা।

4. Answer **any two** of the following questions : $10 \times 2 = 20$

তলৰ যিকোনো দুটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিয়া :

- (a) Describe the powers and functions of Prime Minister of India. $5 + 5 = 10$

ভাৰতবৰ্ষৰ প্ৰধানমন্ত্ৰীৰ ক্ষমতা আৰু কাৰ্যাৱলী সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা।

(b) What is meant by Opposition Party in Indian politics? What are the functions of Opposition Party in India? 3+7=10

ভাৰতীয় ৰাজনীতিত বিৰোধী দল কোন? ভাৰতবৰ্ষত বিৰোধী দলৰ কাম কি?

(c) Explain the Marxist approach to study Indian politics.

ভাৰতবৰ্ষৰ ৰাজনীতি অধ্যয়নৰ মাৰ্ক্সীয় দৃষ্টিভঙ্গীৰ ব্যাখ্যা কৰা।

(d) What is meant by Social Movements? What are its features? Briefly discuss about the Chipko Movement in India.

3+3+4=10

সামাজিক আন্দোলন বুলিলে কি বুজা? ইয়াৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ কি কি? ভাৰতৰ 'চিপকো আন্দোলন'ৰ ওপৰত এটি চমু আলোচনা আগবঢ়োৱা।

5. Answer **any one** of the following questions :
14×1=14

যিকোনো এটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) What is fundamental rights? Write the difference between Fundamental Rights and Directive Principles of State Policy.
4+10=14

মৌলিক অধিকাৰ কি? মৌলিক অধিকাৰ আৰু ৰাষ্ট্ৰ পৰিচালনাৰ নিৰ্দেশাত্মক নীতিৰ মাজৰ পাৰ্থক্যসমূহ লিখা।

(b) Discuss the role and functions of Supreme Court of India. 7+7=14

ভাৰতৰ উচ্চতম ন্যায়ালয়ৰ ভূমিকা আৰু কাৰ্য্যগ্ৰহণী আলোচনা কৰা।

(c) Critically examine the role of Caste in Indian politics.

ভাৰতীয় ৰাজনীতিত জাতিৰ ভূমিকা সম্পৰ্কে সমালোচনাত্মক পৰীক্ষা আগবঢ়োৱা।